

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru economi numai 4 cor. pe an.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă cu prețuri foarte moderate.

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Memento!

— La situația economică —

Suntem după secere. Și imblăcii și mașinile purtate de mini ori de cai, ori de vapor, să învîrt și scot grăunțele din spicul de grâu. Plugarul pune bărbia în piept și oftează. De-1 întrebi de roada îți răspunde suspinînd:

— Avem paie și coji de grăunțe. Miezul l'a pălit vremea și amarul traiului iar e pe capul nostru.

Măsuri și măji de grâu de săcară și de ovăs — sunt ele cum sunt — peste tot cam mijlociu — dar grăunțele n'are vlagă, n'are destulă făină nutritoare, căci toate spicoasele sunt pălite.

Peste tot în țeara întregă în anul acesta economic sunt mai multe spicoase ca în anul trecut — cu cîteva milioane de măji. Dar anevoe va fi atîta făină — deci atîta materie nutritoare, căci calitatea spicoaselor e mult mai pe jos de cea din anul premergător.

Și apoi ni-să strînge inima de durere, căci cucuruzul și otăvile și poamele și viile — s'ar pustiesc văzînd cu ochii. Căldurile omoritoare uscă și prăpădesc tot, dar tot, ce mai este pe cîmp și prin grădini. În țeara întregă pîrjolirea e de o potrivă.

Și apoi ca nenorocirea să fie deplină — speculația mirșavă și bursa fără suflet — ține lumea cu minciuni, trimbiță în țeară că griul este foarte mult și foarte bun, și în țeara noastră și în alte țări, ba are obrazul să spună prin gazetele lor, că „cucuruzul fiind o plantă tropică — nu va suferi nici o scădere din pricina căldurilor.“ Și Dzeu mai ține și legea mai suferă pe astfel de îndrăzneți șarlatani!

Ba în săptămîna trecută la bursa din Budapesta a scăzut prețul griului cu 30 coroane la vagon — deoarece ce „din Berlin a venit știrea că în nordul Germaniei a plouat.“

D'apoi ce are ploia din nordul Germaniei cu uscățimea dela noi?

Iată ce are: Speculanții dela bursă și afară de bursă, a cum își fac cumpărările lor — fie pentru liferanța promptă (să li-să dea bucatele a cum) fie ca să li-să liferaze la toamnă ori la primăvară (mai ales cucuruzul). Și jupinilor speculanți le-ar trebui prețuri scăzute. De aceea „cucuruzului nu-i strică ferbințea“ și de-aceea „plouă în Germania.“

Aici zace mișelia: Să dobori prețurile cînd vrei să cumperi și apoi să le urci atunci cînd vinzi! Asta e gîndul speculației. Dar, frați plugari și proprietari, — fiți la locul vostru. Mai bine decît noi vedeți că anul acesta încă să ține de anii slabi — grijiiți ca ochii din cap de bucatele noastre și acum nu le vindeți cu nici un preț! Dar din vreme cumpărați-vă fin — căci otăvuri nu să arată și prin Ungaria nici finul nu e în belșug.

Băncile noastre să facă bine și să iasă din politica de cambii. Pună-să de cu vreme în slujba poporului. Iee între operațiile lor acordarea de avansuri pe bucate, atîta cel puțin, ca să nu lase, ca țărănul și proprietarul nostru să-și arunce a cum bucatele, căci mai în urmă va trebui să le cumpere cu prețuri îndoite.

Prilegiu bun să se înțeleagă asupra situației, au băncile noastre acum la conferința directorilor de bancă, ce să ține în zilele aceste la Sibiu. Pună-să chestia la desbateri. Și ca lucrul să succedă și mai bine — de desbaterii acesteia o publicitate mai mare, cheme pe bărbății fruntași adunați la sărbătorile din Sibiu să-și dea păreri și să se găsească cea mai potrivită cărare pentru-ca poporul, în acest al doilea an de încercare, să nu-și peardă întreg avutul. Las' că asta e datorința națională — dar, e mai pe sus de toate, o datorință economică-financiară, ce să impune administratorilor unor averi naționale de aproape 100 milioane.

Pentru-că ușor să poate întimpla, ca în lipsa ori-cărei acțiuni de salvare din partea băncilor noastre — să se pună pe lucru grupuri de deponenți, care să-și ridice depunerile de pe la băncile noastre, ca să facă ei de ei tovarășii ocazionale pentru avansuri pe bucate și pentru alte întreprinderi de felul acesta. Și atunci — va fi mai greu și pentru bănci și pentru plugarii-clienți.

De-aceea — convinși fiind că și anul acesta e rău economic — poate mai rău ca anul trecut, — plugarii și proprietarii noștri să țină bucatele și să îngrijască de nutreț la vite — iar băncile noastre să se grăbească cu acțiunea de salvare — pînă mai este vreme! C'apoi vine doba, și executorul și foamea și pustiirea.

Vasile C. Osvadă.

Sărbările muncii.

Frații noștri Sibieni sunt în deplină muncă. Ei pregătesc publicul român surprinderi din cele mai plăcute. Acum sunt în toiul arangerii obiectelor sosite pentru Expoziția ce va împodobi deschiderea muzeului național în Casa Națională proprie. Și ei lucrează cu zor. Și n'au mîni să biruiască mulțimea lucrului. Că au trimis Românii din toate părțile țării mulțime de obiecte vrednice pentru felurile despărțiminte ale Expoziției. Așa că judecînd după cele cite au sosit deja, să poate vesti, că vom avea de văzut o expoziție grandioasă, mărturie a hărniciei poporului nostru din această patrie și dovadă viuă despre înaintarea lui culturală și economică, cum și de înaintare pe căile artei.

Va fi aci fericit împreunat folosul cu frumosul: Expoziția va fi dovada muncii folositoare, iar bogatele sărbări ce învăluie în lumină bengalică roadele asprei munci, sunt plăcută alăturare a frumosului la folos, e îmbrățișarea și sărutarea artei delicate, cu munca aspră.

Mai jos dăm în schiță condensată, programul acestor zile închinare spre sărbătorirea muncii. Ori-cine poate vedea din el, că mărețe vor fi pentru noi aceste zile, și fală vor aduce numelui poporului român chiar și naîntea pretențiilor străini, cari vor veni să cercetere expoziția, să ne asculte opereta și concertele, să ne vadă Casa Națională și Catedrala cea nouă, etc.

Mai ales însă nu întrelase nici un Român care poate, a merge la Sibiu în ori-care din zilele expoziției și sărbătorilor, căci rar va mai avea prilegiu a vedea ceva așa de înălțător de suflet pentru noi, doveditor a puterii noastre de viață și dătător de încredere în viitorul nostru!

Rezolvare?

În zilele din urmă după foile din capitală s'a dat știrea, că s'ar fi găsit un leac de tămăduit boala cea dat în ficiații politici ungurești, de a face și din armată un cuibar de maghiarizare. S'a găsit rezolvarea, care va vindeca boala șovinistilor nesațioși și o să-i împace și cu Împăratul resp. Regele lor. Bánffy e doftorul. El ci-că a prezentat Maestății Sale un plan nou de pace: Să fie limba de regiment (de înțeles cu feciorii și de învățare a lor) la toate regimentele din Ungaria, numai limba ungurească. Iar ca să poată fi așa, să vor împărți feciorii așa, că în tot regimentul majoritatea să o formeze ungurii! Să vor mesteca adecă recruții români ori slovaci ori sirbi, cu de cei de pe pustă, așa că să fie în tot regimentul mai mulți unguri ca alte neamuri. Atunci ofițerii și instructorii vor vorbi cu feciorii numai ungurește, că și după legile de azi, limba regimentului e aceea, care e a celor mai mulți feciori.

Și ci-că M. Sa s'a învoit la asta. Atunci limba de comandă, poate rămînea tot nemăscă, că prin limba de regiment să va lucra la maghiarizare, mai tare ca prin comandă numai!

Să spune că pe acest temeiu va fi invitat Kossuth și soții a primi frînele țării, iar de n'or vrea, — o vrea Bánffy, și el îndată risipește dieta de acum și face alegeri nouă, scoțîndu-și — cum știe el, cu baioneta — majoritate care să vrea cu el la fel. Și apoi iar va fi el tare și mare multă vreme.

Mai știi: „Dracu nu culcă-te“...

Pași cumiți.

În cercul slovacesc dela Liptovsky sv. Micúlás (Liptó-Szt.-Miklós) a fost alegere supletoare de deputat, dîndu-să luptă grea de balotagiu între ministrul Lányi și slovacul Dr. Stodola. Folosindu-să oamenii lui Lányi de presiuni desnădăjduite și de cumpărări nerușinate, — au scos, ca tras de păr, pe acesta, ales cu numai 33 voturi. Slovacul naționalist a primit 1545 voturi, Lányi 1578. O biruință ce e egală cu o cădere. Guvernul însă voia să aibă o alegere, care să arate în sus, că țeara nu e așa de tare contra lui, că iacă „națiunea“, alege și de deputat pe un ministru ne-parlamentar al lui. De aci sfortări descreerate.

Ce e pentru noi foarte îmbrățișarea și sărutarea artei delicate, cu muncă aspră.

s'a dat un prilegiu bun de apropiere între națiunea română și slovacă. Și cei chemați ai noștri, deputații noștri, s'au arătat isteți, folositori ai prilegiului: 3 din ei, dnii Dr. I. Suciu, Dr. St. Pop și Dr. A. Vlad au alergat la fața locului în cercul slovac, și 3 zile înainte de alegere au cutreerat punctele mai însămnate din cerc, ca alătura cu deputatul slovac, să însuflețească poporul pentru candidatul lor, care să fie un nou ajutor grupului de naționalisti în dietă.

Confrații de suferințe Slovaci au primit pe deputații români cu mare însuflețire, ca pe solii unui popor înfrățit în luptă, și au făgăduit peste tot locul, a stărui pentru apropierea acestor două popoare în lupta lor contra apăsătorilor comuni.

Că acum odată cercul a mai căzut, nu va cădea mai mult în viitor. Iar marele folos moral: prinderea de nou a legăturilor de frăție între cele două popoare și lucrarea la întărirea lor, e un act de înțelepciune și prevedere politică din partea deputaților noștri.

Di deputat Dr. Suciu publică în „Tribuna“ următorul cuvînt trimis de sub poalele Tatrei, a muntelui din inima Slovacimii:

Din calea spre țintă!

Vihodna, la poalele Tatrei
6 August n, 1905.

Mulți, așa ziși înțelepți de ai noștri, vor primi cu zîmbet ironic pe buze — vestea, că 3 deputați naționali Români au ajuns a umbla satele slovace din partea nordică a Ungariei.

Las' să zimbească! Noi fericiți ne simțim, că am întărit prin această excursie a noastră legătura firească dintre națiunile română și slovacă din această patrie.

Alte păreri avem noi azi despre frații Slovaci și alte vor avea ei despre Români. Noi am aflat un popor plin de viață și dornic de luptă pentru limba și drepturile sale, un popor întreprinzător și sincer în gînd și simțire.

Iar ei! Însuflețirea, cu care ne-a primit mic și mare, femei și bărbăți în comunele lor, ni-a înșufat convingerea, că poporul slovac pune foarte mare preț pe prietenia cu Românii și e convins, că alianța acestor popoare să apropie de momentul, cînd va deveni o alianță reală, impunătoare. Trăiască alianța naționalităților!

Dr. I. Suciu.

Vedenie scirboasă.

E respingătoare vedenia pe care ni-o arată partidul „liberal“, fost guvernamental. Dacă au văzut că sunt pe cale a luneca dela virful grămezii și a li-să urca alții în loc, — „convinsii“ săi partizani îl părăsesc unul cite unul, cum e zisa ca șoarecii corabia ce să scufundă. Deja la o lună după alegeri, a început cite unul a declara, că el... iese din partidul „liberal“, și să trage mereu spre... cel mai tare!... Că și de cel liberal numai de aceea să alipise, că îl știa

pe acela mai tare, și credea c'o să rămie tot așa. — Din 151 cîți au reușit la alegeri, azi abia mai sunt 136. Ceialaltii, pe rînd, aproape nesimțîți, s'au făcut camfor pentru partid, și au perit, ca camforul, din el.

Cel mai nou viteaz de acest fel, e deputatul Dobrei, Lázár László, care pășise aci ca mare „liberal“, de făcută pentru el liberalii noștri din comitat cele mai îndrăcite sfortări, și-l scoasera „ales“, ca glorie a „liberalizmului.“ Azi și el le întorcește spațele și încoată — șorecește — spre corăbii mai neprimejduite... Așa-l îndeamnă „convingerea“ sa „liberală.“

Ba în săptămîna trecută chiar o grămăjoară de 23 de inși s'au întrunit în Pesta la sfat și s'au sfătuit ce să facă? să mai aștepte pe bordul vaporului găurit „Tisza“, ori să deserteze deja acum cu grămada de pe el? Și Tisza Pișta „șeful“ lor, abia mai poate ținea sufletul în ei, să nu să facă de ris și de hulă... Dar ei zic, că o fac... spre binele patriei, cînd trec la celelalte grupări ce stau pe bazele pactului dela 67, pe care stă și partidul liberal, dar apropiate de kossuthiști pentru unele puncte ale luptei „naționale.“ Aș! vă faceți voi ca mine kossuthiști deplini, ca poimîne ori-ce fel de altă bazaconie politică, numai să nu lunecați prea departe de — oala cu ciolanele de ros, singurul vostru „ideal“.

Pe noi puțin ne interesează, dar e caracteristic pentru „liberali“ aceea-ce fac, e dovadă pipăită că acești oameni au fost, ce presa română întruna le-a spus, o simplă adunătură de interese, fără nici o convingere bărbătească! Și la noi în comitat pînă acum toți erau „liberali“. Cum o să-i vedem ca mine de „kossuthiști“... Și și atunci tot „convingerea“ le va dicta să fie așa!

Sărbările dela Sibiu

AVIS

pentru vizitatorii expozițiunii și ai sărbătorilor ce să vor arangia la Sibiu în timpul dela 6/19 pînă 15/28 August 1905 din incidentalul inaugurării Muzeului istoric și etnografic al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.“

Pentru orientarea prealabilă a publicului român, care va vizita Sibiuul în timpul dela 6/19—15/28 August a. c. și ca răspuns la multele scrisori, prin cari să cer informațiuni asupra sărbătorilor proiectate din incidentalul adunării generale a „Asociațiunii“ și al inaugurării Muzeului acesteia, direcțiunea expozițiunii să vede îndemnată a publică următorul aviz pentru orientarea prealabilă a publicului vizitator.

Programa definitivă nefiind încă stabilită în toate detaliurile, să va publica numai cu o săptămîna înainte de inaugurarea Muzeului. Deocamdată comitetul arangiator al sărbătorilor a stabilit următoarea

Programă prealabilă:

Sîmbătă, la 6/19 August 1905.

I-a ședință a adunării generale a „Asociațiunii.“

Inaugurarea Expozițiunii în sala festivă a Muzeului.

Banchet.

Serată etnografică în sala festivă

a Muzeului. (Prezentarea costumelor, danțurilor și melodiilor românești.)

La toate sărbătorile ce să vor aranja în această zi, vor avea înținare exclusiv numai membrii „Asociațiunii“ și persoanele oficiale, invitate anume la inaugurarea Muzeului.

Pentru publicul extern sărbătorile să vor inaugura abia mine-zi:

Duminică, la 7/20 August 1905.

Deschiderea expozițiunii pentru publicului vizitator.

A II-a ședință a adunării generale a „Asociațiunii“.

Ședință festivă a secțiunilor științifice-literare ale „Asociațiunii“.

Opereta „Moș Ciocărlan“, de Tudor cav. de Flondor, reprezentată de „Reuniunea rom. de muzică din Sibiu“ în teatrul orașănesc.

Luni, la 8/21 August 1905.

Prima ședință a adunării generale a „Societății pentru fond de teatru român.“

A doua reprezentare a operetei „Moș Ciocărlan.“

Marți, la 9/22 August 1905.

A doua ședință a adunării generale a „Societății pentru fond de teatru român.“

Inaugurarea scenei din sala festivă a Muzeului prin o reprezentare teatrală a unei societăți de diletanți români din Sibiu.

Mercuri, la 10/23 August 1905.

Conferența directorilor băncilor române din Ungaria. Concert cu concursul societății de muzică „Carmen“.

Joi, la 11/24 August 1905.

Conferențe publice în sala Muzeului. Repetarea seratei etnografice.

Vineri, la 12/25 August 1905.

Conferențe publice în sala Muzeului. Reprezentare teatrală a societății de diletanți din Sibiu.

Sâmbătă, la 13/26 August 1905.

Conferențe publice în sala Muzeului. Concertul Reuniunii rom. de muzică din Lugos.

Duminică, la 14/27 August 1905.

Vizitarea catedralei rom. din Sibiu. Excursiune cu tren special la Săliște,

unde să va aranja o petrecere populară și un concert.

Luni, la 15/28 August 1905.

Inaugurarea școlii industriale de fete. Inchiderea expozițiunii.

Bal festiv.

Observări. Timpul și locul în care să vor aranja sărbătorile înșirate, să va publica în programa definitivă, care va arăta și prețul locurilor, precum și timpul și locul vânzării bilețelor de intrare. Comitetul arangiator își mai rezervă dreptul de a schimba ordinea sărbătorilor înșirate până la stabilirea programei definitive și detaliate.

Această programă definitivă să va trimite (franco) cel mult până la 2/15 August a. c. tuturor vizitatorilor, cari o vor cere și vor înainta taxa de înscriere de 1 coroană.

Călătoria pe căile ferate.

Comitetul central a cerut la ministerul ung. de comunicațiune pentru membrii „Asociațiunii“ favorul obișnuit, de a putea călători pe căile ferate ungare cu preț redus (la prețul bilețelor pentru clasa proxima inferioară), dar până în momentul de față nu a primit răspunsul ministerului. Îndată-ce acest răspuns va sosi, publicul va fi avizat despre aceasta în ziare. Și până atunci comitetul arangiator primește prenotări pentru asemenea bilete și le va trimite (franco) împreună cu programa detaliată tuturor persoanelor cari vor înainta în acest scop taxa de 1 coroană.

Direcțiunea căilor ferate române a acordat vizitatorilor expozițiunii o reducere de 50% pentru călătoria la stațiunile Predeal și Căineni și retur. De această reducere să vor putea bucura numai persoanele, cari vor prezenta un bilet de legitimare ce să va libera (la nume) de direcțiunea expozițiunii tuturor vizitatorilor cari îi vor trimite în acest scop taxa de înscriere de K 1. (lei 1.05). Taxa de K 1. este a să achita separat și pentru trimiterea programei definitive.

Correspondențele

de ori-ce natură, cari privesc expozițiunea, programa definitivă, etc., sunt a să adresa directorului expozițiunii: Dr. Corn. Diaconovich în Sibiu (Nagyszeben), iar cererile pentru încuarterare dlui Dr. Oct. Russu, avocatul „Albinei“, tot în Sibiu.

Încuarterarea oaspeților.

În vederea împerejurării, că în timpul expozițiunii și al sărbătorilor împreunate cu acestea, venind mulți, nu să vor putea adăposti cu toții în hotelurile din acest oraș, comitetul arangiator a instituit un biuro de încuarterare, care va funcționa în

— Ce bogăție! Ce comoară!

Și din nou o strinse în brațe ridicind-o pe sus, ca în triumf.

— De ce nu le porți?

Ea să opri înaintea leagănelui micuț, așezat între cele două paturi, cu așternuturi înalte. Și el a înțeles că toate acele lucruri scumpe, să păstrau pentru ea, ființa mică, ce dormia acolo, cufundată în puf, fericită și mângaiată de iubirea lor duioasă.

— I-ai dat să sugă?

— Cum nu, la pieptul meu a adormit.

Și au rămas amândoi ținându-să de mână, privind gurița mică ce să mișca inconștient prin somn.

O liniște adâncă domnia în odaia mare, albă, și prin perdelele de rețea străbătea slabă raza soarelui apunător.

Oare ce visează copilul mică? În căpșorul ei mic, încapă oare o gândire fie cit de mică?

Și el își aduse aminte de gândurile lui de copil, de visurile lui atât de dragi și atât de depărtate acum.. Unde erau cîmpurile lui de aur, bogate și întinse și mult mai strălucitoare decît acel vîrf pleșuv de munte ce să zărea strins între verdele pădurii, sub poleiala ultimă a soarelui, ce iată, să ascundea...

Amîndoi oftară.

— Catia de ce n'o fi venind cu lumina?

Drept răspuns cineva bătă cu putere în ușe și o deschise cu bruschetă.

Antonia scoase un țipăt și Stoe sări ca izbit de frica unei primejdii. În prag, cu brațele întinse, apără un uriaș. O manta neagră și lungă-1

timpul dela 5/18—15/28 August și va servi publicului vizitator al expozițiunii cu informațiuni asupra camerelor disponibile în hoteluri și la case particulare.

Vizitatorii externi, cari nu vor găsi loc la hoteluri sau la cunoscuții lor, după sosirea în Sibiu să se adreseze către biroul de încuarterare, care va funcționa în localitățile sale de lângă Gara-Sibiu, în timpul sosirii trenurilor, unde le va da informațiunile de trebuință.

În scopul de a putea libera biletele de încuarterare, vizitatorii sunt rugați, să anunțe ziua și ora sosirii lor, până la 2/15 August a. c. la adresa dlui Dr. Oct. Russu în Sibiu, arătându-i dorințele lor cu privire la numărul paturilor și la prețul camerelor.

Directorul Expozițiunii:
Dr. Diaconovich.

Corobețe.

— Spicului și ocoșeli. —

Înainte obștei vreau să-mi ispășesc păcatul. (Poate, de altfel, să fie chiar crimă și încă — națională). Serios, că l-am comis. Am adormit cu două gazete în mână. Adevărat că e o căldură de nesuferit, dar apoi... și aici afiu eu păcatul — ce mi-să pare că e chiar național.

În o gazetă era articolul final (har Domnului că am ajuns până la cel „final“) — a dlui Dr. Casiu Maniu, în ceealtă gazetă era interviul cu un domn deputat.

Groaznică dogoreală. Să uscă toate de pe pămînt și cucuruzul nu-și mai filfaie frunzele.

Poamele pică rînd pe rînd și struguri n'or mai fi nici atîta cit cu suncul lor să ne amorfim și să ne înecăm amarul isvorit din dragostea față de neam.

Dar' nu despera, frate Române! Până ai fi vrednici care să scrie și să se lase scriși prin gazete, nu ai teamă, că ne vom nimici. Stăm neutrali. Și în fața căldurii și în fața răcelii. N'o să ne îngrijim noi de noi, ca să scoatem castane pe seama altora. Căci ori-cum am socoti, dar' apoi dacă noi ni-om vedea de năcazurile noastre atît politice cit și economice și vom începe să fim mai lămuriti — fiind noi parte

învăluia până jos și o pălărie largă trasă peste niște ochi fulgerători, îi dă o înfățișare sinistră.

Stoe dusă mîna spre pușca din cui.

— Ce dracu, strigă noul venit, spărioși oameni sunteți! Stoe, nu mă mai cunoști?

— Ilie!

Nici-odată nu s'a mai auzit un strigăt de bucurie, mai viu, mai însuflețit.

— Tu ești? Ilie! trăiești Ilie? N'ai rămas împușcat, mort pe cîmpia Aiudului?... Doamne, în adevăr ești tu? Și ești viu?

Îl pipăia de-alungul trupului, peste frunte, ochi și păr. Și-l săruta, aproape plîngînd, strîngîndu-l în brațe cu pornirea unui copil bun și simțitor.

— Vezi bine că sunt eu. Cum? Mă credeai mort și de aceea n'ai venit să afli știri despre mine?

— Da, Ilie, așa te-am crezut, așa mi-s'a spus că ai căzut lovit în piept și te-au înmormîntat în groapa comună cu insurgenții unguri.

— Aș fi eșit și mort de acolo!

Își scoasă mantaua și o aruncă pe un scaun, în vreme ce Antonia eșt timidă, apoi să intoarse curînd cu o luminare aprinsă ce-l tremura în mână. Ilie o privi o clipă, codiș, apoi să intoarse din nou spre Stoe.

— N'a fost decît o rană mică, pe care singur am legat-o cu o fașie de pînă din mineca cămășii... Apoi am pornit cu oamenii la Abrud... Tu n'ai fost la Abrud, Stoe!

— Am rămas bolnav, zdrobit după ce te perdusem prin învîlmășală, un

întregitoare din țeară — și țeara va sta baremi în parte mai lămurită și atunci ori Kossuthiștilor ori Vienei ne dăm legați.

De-aceea stăm neutrali — fie plo-ninsori — și dacă ne este prea cald ne culcăm, iar' dacă avem mîncărime — înjurăm la alții și facem teorii — care sunt scutite de ori-ce tempești.

În sfîrșit, totuși am ajuns în fericita situație să ne cheme un deputat român, să ne înscriem ca membri ai partidului național.

Am ambiția să fiu între cei dintii membri înscriși. Să nu mă înțelegeți rău, că așa vrea să fiu între cei dintii — după calitate ori cantitate. Asta e o imposibilitate, căci pe deoparte (ori mai corect pe de toate părțile) sunt slab trupește, și pe de altă parte n'am ancienitatea recerută: abia am 30 de toamne.

Să me înscriu între cei dintii — asta e nețarmurita mea dorință. Dar' cum și unde și la cine să mă anunț? Ce condiții trebuie să întrunesc și cit să plătesc?

Nu știu și iar' nu știu. Și mă omoară ciuda că eu n'o să ajung să fiu înscriș decit poate în locul al 17959-lea. Da! asta e fatalitatea mea! Aici la sat unde sunt acum, ajunge posta numai odată pe săptămînă și până oi găsi adresa și condițiile partidului — o să mă întrecă toată lumea!

Cu votul universal — că adevărat fiecare cetățean trecut de 20 ani să aibă drept de vot, stă țeara cit să poate de șod. Căci uite cum s'o întîmplat: Mai întii au pretins votul universal Kossuthiștii — împrumutînd idea dela socialisti. Pe cînd s'a întîmplat asta — în Ungaria socialistii nu numărău. Dar' ei au crescut cu numărul zi de zi. Și le-a tot spus Kossuthiștilor în ureche, să nu-și uite de votul universal. Fîndcă erau în preajma alegerilor și fîndcă și țeara cere votul universal, Kossuthiștii l-au cerut și ei — cu gura plină. Socialistii să tot înmulțesc, Kossuthiștilor li-să pare, că să tot apropie de scaunele ministeriale și acum — să fac a uita de votul universal. Că tic, că pic, că teacă, că pungă, ar fi primejdia mare, ar

Crișan m'a ridicat în trăsura și m'a adus într'aci. După-ce mă întremasem voiam să mă întorc la mama...

— Dar' ai rămas, infundat aci, în mijlocul pădurii, neștiut de nimeni și ne mai știind nimic de vechii tăi tovarăși de luptă și de onoare...

Stoe să roși.

— Am zăcut de lungoare, luni întregi colo în casa aceea din vale, o vezi?...

Ilie să uită pe fereastră și văzî o casă mare, cu turnulețe și coșuri negre, căzute în ruină, unde la un singur geam mai era lumină.

— Cine șade acolo?

— O soră mai mare a nevastei mele, — văduvă, o sfîntă! Ea mi-a scăpat vieața...

Înțeleg. Și tu ai crezut că ești dator să rămii al lor.

— Sunt învățator.

— Știu. Inveți buchile, șase copii... Dar' nu pentru aceasta te-am purtat eu prin foc, te-am strîns în brațe și ți-am încălzit sufletul la flacăra dumnezească, ce aprinsă trebuie să stea în toate inimile românești! De ce ai lăsat-o să se stingă?

Stoe își lăsă ochii în jos sub privirea de vultur a prietinelui său.

— Suntem în vreme de pace acum.

Ilie bătî din mîni și rîse cu un așa hohot, încît Antonia, speriată, își luă fetița din leagăn și eșt din odaie.

— Pace? Unde vezi tu pacea? Poate aci între pereții casei tale. Dar' și aici mă îndoesc. Nevasta ta o Unguroaică.

— Nu! E din o veche familie polonă...

veni Valachii la drepturi și ar costa alegerile cumparate -- prea mult -- de aceea să nu fie vot universal — zic Kossuthiștii acum.

Dar' socialistii strigă în gura mare că Kossuthiștii sunt șvindleri politici.

Top! guvernul vrea să ajute discreditarea Kossuthiștilor. Așa s'a în întîmplat, că ministrul Kristoffy — care este din partidul liberal -- a stat de vorbă cu socialistii și le-a spus pe cuvîntul lui de onoare, că el (oare cu el și guvernul?) vrea cu toată puterea votul universal. Și acum socialistii jubilează.

Și țeara? Țeara are o dovadă mai mult, că aleșii sei — fac politică de principii — zidite pe nisip și pe temeiul „chepeneagului cu vremea.“ ...Și tot nu e fericit Maghiarul!

Și acum încă o corobează.

Am văzut și am cetit vre-o 80 de învîtări — la petrecere ce le vor aranja „Junimea academică“, „tinerimea studioasă“, „tinerimea inteligentă română“ etc. etc.

Ce noroc pe capul nostru, că nu avem grofi și baroni, căci ne-am pomeni cu petreceri arangiate de „tinerimea profesoască“ ori „Junimea aristocratică“ și alte astfel de baronii.

Eu socot, că tinerimea studioasă, academică, inteligentă etc. — poartă frica în sin că fără a pune pe hîrtie „calitativul“ acesta, n'o să știe lumea românească faptul, că ei cheltuie creșterii lui badea luon și a lui nenea Pantilimon -- pe la școli și academii — pentru inteligență.

Dapoi unde rămînem, cu vorba că: românul e inteligent — ba e chiar și poet?

Ori vreți să dovediti în scris că este și tinerime neinteligentă — habăucă, ori apoi — ce ar fi și mai condamnabil — vreați să scoateți opinia din petrecerile D-voastră?

Domnilor! să nu fim prea inteligenți și prea studioși!

Crono.

RĂZBOIUL

Trimișii de pace ruși și japonezi s'au întîlnit în America. Președintele Americii i-a primit și prezentat. Întîlnirea lor a fost foarte rece.

Că va fi pace ori nu, e greu de ghicit, că Rușii spun că nu

— Ungurizată. E tot una. Și nu te-a numit încă *oláh* sălbatic, *oláh* zdrăntos?... Așteaptă. La prima noastră ceartă ocările acestea o să cază ca trănzete peste capul tău. Nenorocitul!

Nu te-ai gîndit că în ochii ei albaștri, cari te privesc azi blajin, cu milă, ca mine să va trezi fudulia blăstămată de popor asiatic, păgîn, și sulți otrăvite vor răsări din adîncul lor?

— Vorbești, fiindcă n'ai iubit și nu cunoști amorul.

— Unde v'ați cununat?

Stoe eștă să răspundă.

— La o biserică catolică, negreșit?

— Acasă, dar' un popă catolic ne-a cununat.

— Pofim! Te-ai și papistășit!... Și eu mă gîndeam la tine ca la cel mai credincios ostaș al meu!

Sări de pe scaun și să plimbă de citeva-ori în sus și în jos prin casă. Apoi de-odată să opri înaintea lui Stoe, și-i zise poruncitor:

— Trebuie să vii cu mine!

— Unde?

— În Zarand. Nu te spăria. E vreme de pace, cum ai zis, nimeni nu te va spinzura. Sunt numit de Măiestatea Sa Împăratul, prefect al comitatului, și-mi trebuiesc oameni acolo. Vreau să reclădesc puterea noastră în acel colț de țeară sfîșiată, arsă și pustiită de nelegiuți. Vreau să arăt o pildă frunțașilor noștri, cum să țină pieptul în lupta ce reincepe, mult mai aprigă și mai grea acum decît atunci cînd aveam coase, topoară și furci de fier în mână... Imi trebuiesc oameni de inimă, Stoe, oameni tari, gata la ori-ce jertfă.

Stoe simți cum casa să învîrtea cu dînsul.

FOIȚA

Martirii.

Fragment de roman.

IX

Constantin Mureșanu, învățator în Șilinghia, tocmai terminase desenul unei broderii frumoase, lucru pe care nevasta sa îl urmărise, cu capul plecat peste umărul lui, cu cel mai viu interes.

— Vei ști să-l coși?

Ea trecu mîna-i mică, din cale afară albă, prin părul lui mătăsoș și-i zîmbi gales, dogenitor. Înaltă, subțire și mlădioasă, cu pelița feței delicată, ca petala de crin, nu sîmăna de loc a femeie trăită la țeară.

— E foarte greu desenul, insistă el.

Antonia luă pinza din mînile lui, apoi deschise un sertar de unde scoase la iveală o batistă așa de fin lucrată, încît ar fi putut face podoabă celei mai alese vitrine.

— Dar' pe aceasta cine a cusut-o?

El prinse batista și o flutură mai în lumină, examinînd cusătura grea și migăloasă.

— Admirabil! Ești o artistă!

O strînse în brațe și îi sărută obrazii delicați ce să roșiră de bucurie.

— Mai am și altele.

Desertă scrinul: pînzături fine, tulpanurile cele mai subțiri, tot așa de frumos lucrate.

vor primi condiția de a îngădui Japoniezilor pământ rusesc, ca de pildă insulele Sachaline, nici vor plăti despăgubire de războiu. Iar Japoniezii cer 4—6 miliarde despăgubire, insulele Sachaline, Port-Artur, corăbiile rusești de prin porturile neutrale unde să află desarmate, și multe altele.

În același timp pe cîmpul de războiu pare că stăm în ajunul unei încercări mari. Japoniezii așa de puțin să mai tem de Ruși, că acuși să joacă cu ei de-a războiul. Ci-că generalii iaponi i-au trimis epistolă lui Linevici, comandantul Rușilor, să stie că în 9 August încep atac pe toată linia contra lui. Să se fie, de-i fecior! Asta-i curat batjocură, să nici nu mai ascundă planul, ci-i spue și ziua în care îl iau de pept. Linevici însuși a telegrafat așa la Țarul. Rușii au pe cîmpul de luptă 460.000 de oameni, deci foarte mari trupe; dar' nici Japoniezii n'or fi avînd mai puțin. Va fi iar' o luptă cu potop de oameni ca'n povesti.

NOUTĂȚI

Societatea pentru crearea fondului de teatru este convocată pe zilele de 21 și 22 August n. tot la Sibiu, avînd a forma și ședințele ei puncte de întregire a sărbătorilor naționale a căror programă o publicăm mai sus.

În șed. I. să vor ceti rapoartele oficiale și disertațiile eventuale;

În șed. II. referadele comisiilor asupra rapoartelor și socotelilor comitetului.

Cătanele — nu vin acasă. Ministrul de războiu a dat poruncă către comandanții din Ungaria, prin care nici pe feciorii cari au împlinit 3 ani de serviciu, din Ungaria, nu-i lasă acasă după manevre, ci-i țin mai departe până să va face ordine cu asertările (după-țe-o fi dieta în ordine și va vota recruții) și până vor veni recruții noi.

Pe feciorii din Austria însă îi lasă acasă, că acolo s'au făcut asertări.

Pe voluntarii îi lasă și aici, după ce fac examenul.

Prefectul unui comitat, vechiul său tovarăș, pe cînd el! — cit de departe rămăsese unel de altul!

Își puse capul între mâni și să pierdă în gânduri.

Antonia ne mai auzind vorbă în casă, intră sfioasă, și așternu masa cu o față albă ca zăpada.

Apoi veni Catia, sora cea sfîntă care dintr'o extremă bunătate, făcea pe servitoarea înșurăteilor, veni și fetița ei, o copilă de zece ani, uimitor de frumoasă, zglobie și deșteaptă. Și toate alergară și să învîrtiră împregiurul gospodăriei ca să pregătească oaspetelui: o masă bună, o odaie caldă cu pat curat și bun, unde să se odichnească după osteneala drumului; căci deși străinul stătuse toată seara ursuz, fără să vorbească cu ele, totuși așa să cădea, cu belșug și cu tihnă să-l găzduiască pe un vechiu camarad al stăpînului casei.

Tocmai noaptea tîrziu Antonia să deșteaptă din somn și-l văzută pe Stoe — nu în patul de alături, iubitor și blind ca altădată — ci plimbîndu-să agitat, prin curtea umedă și albă de roua nopții și de lumina luni.

Antonia alergă la el înspăimîntată — și plîngînd îi îmbrățișa genunchii.

— Stoe, dragă Stoe, ce s'a întîmplat?

El o ridică și-i răspunse cu o voce adîncă, ca din altă lume:

— Nimic, Antonio, dar' ne ducem, trebuie să ne ducem, trebuie să ne ducem...

— Unde, Stoe, unde?

— În Zarand...

(„Rev. Noastră”) Constanța Hodos.

Feciorii ce să înștiințează de bună voie, vor fi asertați. Citare nu li-să trimite însă, dar' dacă merg. îi primește și își încep serviciul.

Congregație extraordinară să convoacă și la Deva pe ziua de 24 August, pentru a vota guvernului neîncredere și a da o rachetă pa-patriotică și în numele varmeghiei noastre.

Băncile române lăudate de unguri. „Bud. Hirlap“ de Duminecă, are în revista sa politică și un capitol ce tractează despre înmulțirea băncilor românești. Dl Jancsó face vină băncilor ungurești ardeleni, că ele fac să sporească cele românești, prin aceea, că ele, cele ungurești, lucrează prea scump, mai scump ca cele românești. Dsa zice între altele:

„Dacă băncile ungurești ardeleni și-ar fi lucrat bine lucrul lor, băncile românești nu s'ar fi întărit așa repede, ba și înființarea lor avea de să putea... Dar' băncile ungurești din Ardeal au cultivat și cultivă cea mai fără simț politică de dividende (de a trage camete mari după acțiunile lor). Așa că lucrarea lor a făcut să fie de lipsă a să înființa băncile cele nouă (românești).

„Băncile românești au lucrat și ele cîțva timp scump. Dar' folosind bine anii începători, cu ajuto-rul puterilor adunate, azi ele dau împrumuturi într'adevăr relativ ieftine și abundante! Interesele la „Albina“, sunt azi în general 6%, la celelalte institute mai mici, 8%. Și acești bani (dela Români) sunt cu mult mai ieftini ca dela ori-ce bancă cu directori de unguri, din Ardeal!

„Datorasul ce geme sub greutatea uriașă a camelilor, își caută ușurare, și într'adevăr n'ai ce să-i faci, dacă el o aște (ușurarea) numai la băncile românești ori săsești!”

Iată glasul unui ungur care cunoaște bine și pe frații săi patrioți ardeleni, și pe Români.

Ne cade bine constatarea asta frumoasă despre băncile românești și atragem luarea aminte a poporului nostru asupra acestor adevăruri, stăruind să tragă și el învățăturile cunvenite din ele!

Focuri. În timpul acesta de secetă și căldură uriașă, s'au întîmplat în țeară o mulțime de focuri, cari de cari mai îngrozitoare.

— În Boșorod au ars în 2 Aug. 8 case și 14 alte edificii economice, cu tot rodul cîmpului adunat în ele și tot ce era prin case! În urma căldurii mari focul sărea nebun din casă în casă, din șură în șură, și nu era mîntuire înaintea lui! În cîteva ci-suri a făcut pagubă de peste 15.000 cor. Și asigurat n'a fost mai nimic. Că Români nostri n'au învățat încă a-și asigura și ei edificiile și bu-catele.

— La Ilia a ars în 30 Iulie jirada de grîu de 24 metri de lungă alui Sigm. Schwarz, luînd foc din o schin-teie dela mașina de îmblătit. Dar' fiind asigurat grîul pe 32.000 cor., paguba i-să plătește toată de banca de asigurare.

— În Bocșa română (Bănat) s'au întovărășit frunțașii de au luat o mașină de îmblătit nouă nouă. Au adunat grîul de pe 400 lanțe la un loc. Din nebagărea de seamă a fo-chistului, o limbă de foc a eșit din cuptor cînd au deschis odată ușa: Intr'o clipă tot rodul satului și mașina a luat foc și au ars scrum. Preț de 40.000 fără mașină. Și n'a fost nimic asigurat! Că Români „cru-ță“ crucerii de asigurare.

Ex-lex. În comitatul Hunedoarei au încurs în luna trecută, Iulie, cu 160.000 cor. mai puțină dare decît în Iulie a anului trecut, deși în anul trecut, ca an rău, a încurs tare puțină. Că oamenii, dacă nu le cere nimenea, nu plătesc. Dar' macar de-ar ști să-si pună de-oparte acei bani cari ar' trebu-i dați în dare, ca să nu le fie prea greu, cînd li-să vor cere toți de-odată.

O deputație de oficeri austro-ungari la Sinaia. Din privilegiul împlinirii unui sfert de veac de cînd Regele României a fost numit din partea M. Sale Francisc Iosif pro-

prietar titular al regimentului de infanterie Nr. 6, — o deputație compusă din colonelul Emil List, căpitanul Franz Volk și locotenentul Victor Hessing a sosit Duminecă la Sinaia, spre a felicita pe regele din privilegiul acesta și a-i preda cadoul corpului oficeresc al regimentului: o mare plansetă de argint reprezentînd pe avers pe regele Carol în uniformă de colonel al regimentului, iar' pe revers avînd inscripția germană: Proprietariului său, M.S. regele Carol I. al României — cu respect și grațitudine, corpul oficerilor regimentului ces. și reg. de infanterie Nr. 6, iar' de-asupra cifrele 1880—1905.

Boală de vite în Deva. Veterinarul din Deva a constatat la o vită moartă, boală lipicioasă de vite. De aceea deocamdată grașul e închis pentru intrarea vitelor, pe timp de 30 de zile. Nici în oraș, nici din oraș nu mai pot eși vite.

Limba română la universitatea din Berlin. Știri deocamdată neconfirmate vestesc, spună „T. Rom.“ că guvernul german a încuviințat înființarea unui seminaru pentru limba și literatura română la universitatea din Berlin și că director al noului seminaru va g profesorul Kitkitz.

O tovarășie de falsificatori de bani a fost descoperită în cercul Bradului. Un meșter cu numele Liviu Ianculescu, a fost deja prins de gendarmi, dar' soțul ori soții săi încă nu. Făceau bani de cîte 1 cor., și 5 cor., dar proști de tot.

Cîți încearcă acest meșteșug prime-dios, toți cad prinși, și tot nu învață oamenii minte. ci totdeauna să găsec de cei-ce încearcă, și în loc dela bogăție, ajung — la temniță.

Dl Dr. Tr. Frențiu protopopul gr-cat. al Orăștiei, ne face cunoscut că vestea despre hotărîrea dsale de a merge paroch în locul tatălui dsale, e pretimpurie; dsa n'a luat nici o hotărîre în privința asta, și nici concursul acolo nu s'a dat. Noi ne-am bucura dacă dsa ar rămînea definitiv la Orăștie. Dar' știrea ne-a adus-o în redacție tocmai cantorul dsale, și noi am dat-o ca simplă noutate locală.

Mare nenorocire în manevre a avut loc la Jaroslau (în Galiția) Simbăta trecută. Trupele de manevre au plecat la 4 dim. și s'au întors la 11, dar' abia jumătate au mai ajuns acasă: de căldura uriașă la tot pasul cădea un soldat doi pe șanțurile drumului. Doi kilometri era plin de soldați. Că eșiseră în parade, cu rocurile cele grele de paradă, fiindcă aveau să manevreze înaintea Principelui Frîdrich. Insuși colonelul regimentului 89 a căzut și un oficer și un cadet. Din cei căzuți 50 de inși au fost loviți de insoltație (impunsătura razelor de soare) și 4 inși au și murit încă în acea zi. Toată ziua și noaptea următoare cărau la soldații bolnavi, de pe drum.

Mort de arșiță. Vineri în săptămîna trecută, cărușul Vizanti Lăzăroiu din Demșuș, mergînd pe o căldură nădușitoare dela gară spre casă, a fost lovit de boala de insoltație (de soare) și a murit îndată.

Mușcătură de viperă. Foaia „K.“ din Hațeg aduce știrea, că în jurul comunei Malomviz, s'au înmulțit tare viperele. În 3 Aug., o viperă a mușcat pe un lucrător cu numele Iacob Sittim pe cînd dormea, în munte. S'a trezit, a zberiat, i-au sărit într'ajutor și l'au luat să-l aducă în jos, — dar' deja pe drum a murit de înveninarea de sînge ce a urmat. Să umflase omul și negrise de nu-l mai putea nimenea cunoaște.

Bătae singeroasă între soldați și civili în Agria. Dumineca trecută a fost o scandaloaasă bătăie în Agria (Eger), unde să află regimentul de infanterie 5. avînd mare parte feciori români. Erau la joc. Un fecior de romîn a cerut la joc pe o unguroaică. Asta n'a vrut să meargă. Romînul i-a tras pentru asta o palmă. Și de-aci s'a pornit încăerarea între civili și soldați. Bătaia se îngroșa din clipă în clipă. Vre-o 40 de feciori de unguri săriră asupra soldaților. Civili cu cuțitele, soldați cu baionetele, și fu o luptă proastă. Vestea să duse în căsarne. Îndată eșiră 30 soldați înar-

mați. Lupta să încurcă și mai rău. Un polițist lovi cu sabia pe un locotenent, care căzdu jos. Să dete luptă între polițiști și soldați. Soldații văzîndu-se primejduiți, folosiră arina, trăgînd foc în mulțimea din calea lor. Un băiat de 14 ani ce mergea după apa fu străpuns de un glonț și abia avu putere să se trîre pină sub o poartă, unde muri. Alți vre-o 8 inși au fost asemenea greu răniți. Dar la auzul pușcăturii, mulțimea se risipi și soldații putură pune capăt bătăii.

Foile ungurești spun, că lucrul e urmarea firească a urei ce o au ungurii din Agria contra feciorilor români, ură încordată, și feciorii ar fi folosit privilegiul a trage odată în cei-ce îi urăsc și desprețuesc.

„Luceafărul“ prea frumoasa revistă literară din Pesta a apărut Nr. 13—14 în tipografia proprie, prezentîndu-să superb și adevărat artistic. Toată lauda serioșilor și zeloșilor tineri ce conduc această revistă literară, ce le și ne face fală!

Cununie. Dl Dr. George David își sârbează cununia cu d-șoara Mărioara Nicola, la 12 Aug. n., în biserica gr-cat., din Abrud.

Moarte. Vasile Basarab, paroch gr-or., din Romos, a răposat în Domnul la 1 August în etate de 71 ani, după un morb scurt, fiind în al 49-lea an de preoție. A fost înmormîntat de 7 preoți în frunte cu protopresbiterul tractual P. O. D. V. Domșa, care i-a rostit și predica și cuvintele de rămas bun. — Dzeu să-l odichnească în pace. Parochia trece, în senzul legii, sub păstorirea fiului dsale Adam Basarab, capelan ales de mai mulți ani.

— Nicodim Ardelean, proprietar în Deva, virilist al comitatului Hunedoarei, a răposat în 5 August n. în etate de 64 ani.

Rămășagul de fugă al grașilor. În Marienbad, unde să duc oamenii grași ca să slăbească, s'au prins rămășagul de fugă cei mai grași între grașii oaspeți: 30 de inși s'au pus în șir, fiecare dela 90 de kilo în sus de greu, între ei și trei femei voluminoase. Premiul l'a cîștigat grășunul vienez Rudolf Grasser, care a ajuns mai întele la țîntă. Să potopea publicul de ris privîndu-l cum fug scuturîndu-și grășimile și gîfînd cu ochii eșii din cap de osteneală. Intrecerea s'a încheiat cu petrecere cu joc, la care însă grășunii n'au mai jucat. Le fusese destul izițiru cu fuga.

Petrecere poporală la Ferede arangează comitetul par. din Ferede Simbăta viitoare în 19 Aug. și Duminecă în 20 Aug. n. în favorul bisericii, în hotelul Reisner. De mîncări și beuturi bune, va îngriji hotelierul.

— Dăm azi al doilea capitol din mișcătura roman „Martirii“, despre care am scris în numărul trecut la „Literatură“. E un capitol care motivează viu aprecierea noastră.

„AGRICOLA“

(Urmare și fine)

În special — cu 30 Iunie 1905 (cu încheierea anului al treilea de gestiune) — la feluritele poziții și rami de operații avem următoarele date:

I. Cassa a avut Intrate de K 449 mii 343 08 fil. Eșite de K 443602, prin urmare o întoarcere de K 892 mii 945 08 fil.

Întoarcerea (reverimentul) întregă a afacerii a fost de 1,045,002.51.

II. Capitalul însoțit crește pe zi ce merge. Subscrierile prime să întregesc neconținut și restanțele, — obvenite cu deosebire la primele subscrieri să micesce înveselitor. Față de capitalul de 33 mii 350 K subscris până la finea anului de gestiune 1903/4 — cu finea anului de gestiune 1904/5 avem un capital subscris de 36 mii 650 K, prin urmare o creștere de 3 mii 300 K. Din acest capital sunt deplin solvite 29 mii 292 K. Față de creșterea capitalului cu 3 mii 300 K — restanța de capital subscris a scăzut dela 9 mii 423 K la 7 mii 358 K — prin urmare în anul de gestiune 1904/5 s'au solvit în capital suma de 5 mii 365 K.

III. Afaceri cu bucate. După-cum am amintit mai pe larg în partea primă a acestui raport — aceste afaceri au avut să lupte mult cu speculația înșelată cu anul agricol slab și cu o agilă concurență. Dar' cu bucurie notăm că în anul trecut însoțirea

noastră singură a desfăcut, a valorizat și a mijlocit, peste 76 vagoane de bucate — mai mult dar' decît toți negustorii de bucate din piața de aici — laolaltă.

La afacerile de bucate a realizat un cîștig de 3070 K 90 fileri. (Aici să înșiră că ce s'a cumpărat).

La încheierea anului de gestiune — afacerile cu bucate ne dau următoarea iconă:

Am cumpărat peste tot bucate de K 75254.46.

Am vîndut peste tot de K 59762.74.

În magazii și „Schluss“-uri avem de K 15491.72; fiind circulația bucatelor în total de K 150508.92, iar' cîștigul de K 3070.90 — cuprîns în suma ce reprezintă bucatele în magazii și „Schluss“-uri.

III. Avansuri pe vite și amanete. În urma faptului, că ministrul reg. ung. de comerț nu ni-a dat permisiunea susținerii unui munte de pietate (zálogház) — afacerile de lombard le-am restrîns tot mai mult, iar' afacerile de avansuri pe vite le-am continuat regulat și cu mult succes atît moral cit și material. Din restrîngerea afacerilor de lombard a rezultat, că acest cont s'a încheiat cu un sald mai mic ca în anul trecut.

IV. Depunerile spre fructificare au crescut aproape *duplu* față de anul trecut — dovada cea mai vorbitoare că publicul nostru tot cu mai mult drag și cu mai desăvîrșită încredere să poartă față de însoțirea noastră și această încredere ne este cu atît mai prețioasă cu cit deponenții nostri sunt în parte covîrșitoare țărani și mici capitaliști.

În total s'au depus K 103831.18, s'au ridicat K 43501.08, rămînd cu finea anului K 60330.10, față de K 33264.21, din anul trecut.

V. Împrumuturi cambiale. Amăsurat dezvoltării activității și împrumuturile cambiale s'au înmulțit — mai ales în acest an rău economic. Dar' direcțiunea D-Voastră a ținut seamă, ca împrumuturile aceste să nu să desvolte prea mult în detrimentul celorlalte afaceri ale însoțirii. Și în special ca nici acest ram să nu lege *prea mult timp* capitalele noastre — s'au acordat și în anul acesta mai ales tot sume mărunte și s'a insistat ca acele să fie replătite în termine scurte. Prin aceasta dorim să păstrăm — intru-cît să poate *mobilitatea* capitalurilor.

În total în decursul anului de gestiune încheiat s'au escomptat cambii în valoare de K 155058, din care s'au replătit cambii în valoare de K 50399, rămînd cu finea anului de K 104659, față de K 65844, anul trecut.

VI. Reescontarea cambiilor s'a făcut în anul trecut în o măsură mai mare — reclamată fiind de trebuințele cele mari ale clientelei.

În total s'au reescomptat cambii dela avansuri și escompt în valoare de K 214570, din care s'au replătit K 154836, rămînd cu finea anului K 51734. În această sumă să cuprînde și suma cu care s'a financiarisat cumpărarea magaziiilor și a caselor propprii.

VII. Mijlocirea de împrumuturi hypotecare și alte agenturi s'au continuat cu bun succes și în anul de gestiune încheiat. Clientela noastră, în special țărănimea tot mai mult știe să înțeleagă foloasele neprețuite pentru ei — cînd la diferitele lor afaceri financiare de valorizare, procurare etc. au sfat binevoitor și la timp.

Însoțirea încă a realizat venit frumoase din aceste mijlociri — care împreună cu taxele memorandelor dau cifra de K 1063.60, față de K 769.66 din anul trecut.

VIII. Profitul curat — realizat anul acesta întrece așteptările noastre — căci noi țineam seamă de greutatele agricole ale acestui an. Și de-aceea suntem pe deplin mulțumiți, că pe lîngă rezultatele morale ne-a succes să dovedim și de data asta și prin rezultatul material — că însoțirea noastră merge sigur pe calea înaintării și consolidării.

Față de profitul curat de 4248 K 96 fil. din anul trecut — în anul acesta am realizat un profit curat de 5158 K 59 fileri.

Și în anul acesta — ca și în trecut, în primul rînd ne gîndim ca profitul curat — în parte baremi să-l alăturăm fondului de rezervă — ca în viitor tot mai la adăpost să fim în fața ori-căror neașteptate întîmplări.

„THE STANDARD“

fondată în anul 1825.

Efectuește

asigurări de viață pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual K. **32,000.000**— Dividende solvite K. **170,000.000**—
Avere proprie » **260,000.000**— Despăgubiri de viață **520,000.000**—

Agentura generală pentru Transilvania: **Cluj, Str. Ferencz-József 17.**

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, Str. Kossuth-Lajos 4 in palatul Standard (Casa proprie).

Centrala generală: **Edimburg (Anglia).**

Sz. 4858—1905 tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szászvárosi kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Ardeleana“ pénz-és hitelintézet végrehajthatónak Hetysel Petru a Tomi végrehajtást szenvedő elleni 1800 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. jbiróság) területén lévő és Piskinczen fekvő a piskinczi 16 sz. tjkvben A † 12 rd. 963 hrsz. ingatlanra 198 kor., továbbá az u. o. 105 sz. tjkvben A † 18 rd. 268, 269 hrsz. ház, udvar és kertre 408 kor., 19 rd. 388 hrsz. legelőre 8 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi október hó 6-ik napjának d. e. 9 órakor Pis-

kincz község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladattni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Szászváros, 1905. évi jul. hó 24-én.

A kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Előadó távollétében

Balogh,
kir. jbiró.

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN:

IOAN NIÇA.

Arad, József főherceg-ut 1 sz.
(lângă „Victoria“).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental, edifică și restaurează biserici în mod artistic, din care cauză îl recomandăm îndeosebi dlor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

Banca Națională a României.

Detentorii acțiunilor Băncii Naționale a României sunt înștiințați că, cu începere dela 1 August 1905, vor primi de fiecare acțiune un acont de 50 lei din dividendul cuvenit pe anul 1905.

UN ÎNVĂȚĂCEL din casă bună să primește numai decât în negoțătoria de manufactură și mărfuri curente.

GEORGE BACIU
comerciant
Orăștie (Szászváros).

O calfă

află îndată aplicare în prăvălia de fer și băcănie a subscrisului.

Condiții favorabile.

IOAN ROB
comerciant în Orăștie.

CASA NOUĂ

a dlui **ARTEMIU CORVIN,**
din strada apei Nr. 4, e
de închiriat.

Să dau în chirie două camere: unul cel nou, dinspre stradă cu 4 odăi, cugă și cămară, și cel mic din curte cu 2 odăi, cugă și cămară.

A să adresa pentru informațiuni mai de-aproape, la proprietar.

Sz. 4271—1905. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

„Ardeleana“ pénzintézetnek Belea Spiridon (Cleidon) végrehajtást szenvedő elleni 300 kor. tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében az 1905. október hó 6. napján kitűzött árverésen a következő ingatlanok bocsáttatnak árverés alá: a vojai 67 tjkben A † 1 rd. 170/2 hrsz. ház és udvar 320 kor., 2 rdsz. 176/2 kert 32 kor., 3 rdsz. 208 hrsz. ház és udvar és 229 hrsz. szántó 320 kor., 5 rdsz. 393 hrsz. szántó 70 kor., 6 rdsz. 427 hrsz. rét 4 kor., 7 rdsz. 1372/2 hrsz. rét 3 kor., 9 rdsz. 1472 hrsz. szántó 14 kor., 10 rdsz. 1475 hrsz. szántó 38 kor., 13 rdsz. 1529, 1532 hrsz. rét 9 kor., 17 rdsz. 1541 hrsz. rét 8 kor., 16 rdsz. 1635 hrsz. legelő 4 kor., 17 rdsz. 1732, 1736, 1739, 1747, 1760 hrsz. rét 99 kor., 20 rdsz. 2182/1 hrsz. szántó 22 kor., 21 rdsz. 2185/1 hrsz. szántó 8 kor., 22 rdsz. 2199/1 hrsz. szántó 9 kor., 23 rdsz. 2201/1 hrsz. szántó 9 kor., 24 rdsz. 2202/1 hrsz. szántó 9 kor., 27 rdsz. 2529, 2534, 2537 hrsz. szántó, rét, erdő 37 kor., 28 rdsz. 2538 hrsz. erdő 3 kor., 29 rdsz. 2563, 2606 hrsz. rét, szántó 13 K., 30 rdsz. 2592 hrsz. szántó 8 kor., 31 rdsz. 2615, 2617 hrsz. szántó 32 K., 32 rdsz. 2619/1, 2621/1 hrsz. szántó 16 K., 33 rdsz. 2669 hrsz. rét 4 K., 35 rdsz. 3096/1, 3097/1 hrsz. erdő, szántó 10 kor., 36 rdsz. 3382 hrsz. szántó 8 kor., 37 rdsz. 3399/1 hrsz. szántó 8 kor., 38 rdsz. 3502 hrsz. rét 8 kor., 39 rdsz. 3667, 3672, 3674/2 hrsz. szántó 9 kor., 40 rdsz. 3943 hrsz. szántó 10 kor., 41 rdsz. 4073 hrsz. legelő 1 kor., 42 rdsz. 4080 hrsz. legelő 1 kor., 43 rdsz. 4189/1, 4193, 4197 hrsz. szántó, legelő 19 kor., 44 rdsz. 4206 hrsz. szántó 4 kor., 45 rdsz. 4232 hrsz. legelő 1 kor., 46 rdsz. 1544 hrsz. legelő 1 kor., 47 rdsz. 1557 hrsz. legelő 2 kor., 48 rdsz. 1766 hrsz. erdő 2 kor., 49 rdsz. 2389 hrsz. szántó 6 kor., 50 rdsz. 2390 hrsz. szántó 2 kor., 51 rdsz. 2397 hrsz. legelő 1 kor., 52 rdsz. 2892 hrsz. erdő 4 kor., ezennel megállapított kikiáltási árban. Az ingatlanok a legtöbbet ígérőnek ezen áron alól is el fognak adatni. A bánatpénz összege a kikiáltási ár 10%-a, melyet vevő készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban az árverés megkezdése előtt a kiküldött kezéhez letenni vagy a bánatpénzen a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt két kiküldöttnek átadni tartoznak.

Algyógy, 1905 július 3-án.

Rozgonyi,
kir. jbiró.

Banca națională a României

Bilanțul general încheiat la 30 Iunie 1905.

Activ		Bilanțul general încheiat la 30 Iunie 1905.		Pasiv	
Casa	Monetă metalică	Aur	48,559.216 09	Capital	12,000.000
		Argint	4,059.226 27		Fond de rezervă
		Trate aur	20,352.049 72	„ amortis. imobil., mobilier și mașini	3,016.596 06
			72,970.492 08	Bilete emise de bancă	208,845.990 —
	Bilete de bancă		31,619.520 —	Bonuri de casă	3,559.350 56
	Efecte predate Cassei spre incassare		—	Reescomptul trimestrului viitor	201.541 62
	Portofoliul român și străin Centrala		26,542.053 88	Depozite de retras	82,119.705 —
	Portofoliul român Sucursale și Agenții		14,514.074 48	Compturi curente	66,130.647 98
	Efecte publice		—	Profit și Pierdere	1,560.783 20
	Efecte fond. de rezervă statutar		—		
	Efecte fond. amortis. imobil. mobilier și mașini		—		
	Cupoane		—		
	Imprumuturi pe efecte publice { Centrala		2,089.800 —		
			4,024.800 —		
	Imprumuturi pe efecte publice în ct. ct. Centrala, Sucursale și Agenții Imobile		—		
	Mobilier și mașini de imprimerie		—		
	Dobinzi datorate la imprumuturi de efecte publice		—		
	Depozite libere		—		
	Diversi { Compt. corente		49,793.177 95		
			56,601.052 16		
			—		
			397.313.256 22		

p. Guvernator: **Eugeniu Carada.**

Director-delegat la serviciul comptabilității: **Th. Ștefanescu.**

Profit și Pierdere încheiat la 30 Iunie 1905.

Debit		Profit și Pierdere încheiat la 30 Iunie 1905.		Credit	
Salariile personalului de administrație	478.310	25	Sold precedent	—	630
„ „ „ imprimerie	32.840	25		Dobinzi și beneficii diverse	1,922.598
Cheltuieli de administr. impositivitate { Centrala	247.187 45	10	Trate și remize	232.876	72
cătră stat și diferite taxe { Sucursale și agenții	71.437 65		318.625	Venitul efectelor publice	344.209
Cheltuieli de imprimerie	2.849	22			
Fondul amortizării imobilelor	45.000	—			
„ „ mobilier și mașini de imprimat	7.000	—			
Luminat și încălzit	19.737	01			
Drepturi de prezență	18.450	—			
Material pentru fabricarea biletelor (uzat)	10.320	50			
Material pentru imprimerie	6.399	10			
			Sold (beneficiu net)	1,560.783	20
				2,500.314	38

p. Guvernator: **Eugeniu Carada.**

Director-delegat la serviciul comptabilității: **Th. Ștefanescu.**

Editor și redactor responsabil: **Stefan Popp.**

„Tipografia Nouă“, în Orăștie